

Aina luonnon puolella

Palojoen latvapuro ja Terveyspolun metsä ovat Yrjö Ala-Paavolan mielestä Hyvinkään lähiluonnon tärkeimpiä paikkoja. Taimenet nousevat puroon kutemaan. Niille on rakennettu sinne erityisiä kutupaikkoja.

Luonnollisesti.

*Se tuntuu sopivalta sanalta,
kun on puhunut hyvinkääläisen
Yrjö Ala-Paavolan kanssa hänen
elämästään, opettajuudestaan ja
pitkästä urastaan kaupunki- ja
muun luonnon suojelijana.*

Teksti: Airi Vuolle Kuva: Eeva Anundi

Yrjö Ala-Paavolan luontoharrastus alkoi jo lapsena Tampereen Teiskossa, jossa eläinlajisto ja kasvit olivat omanlaisiaan. Teiskoon kesä tulee pari viikkoa muita lähialueita aiemmin, ja paikan perhos- ja kasvilajit olivat runsaat Ala-Paavolan kouluaikoina 1950-luvulla.

– Nyt ei ole enää jäljellä lähellekään kaikkia lapsuuteni perhosia ja kasveja, ja joka vuosi aina jokin uusi lintulaji puuttuu. Kato on valtava. Perhosia on jäljellä enää murto-osa, Ala-Paavola murehtii.

Hän kertoo, että biomassasta puuttuu jo kaksi kolmasosaa.

– Esimerkiksi hömötiainen oli Suomen metsien yleisin talvilintulaji, mutta kahtena viime vuotena en enää ole sitä tavannut. Se johtuu avohakkuista. Luontokato on yksi suurimmista huolista ja tärkeä kannustin luonnon puolesta toimimiseen.

YMPÄRISTÖNSUOJELU VALIKOITUI nyt 81-vuotiaan Ala-Paavolan omimmaksi alaksi hyvin aikaisin. Jo kouluaikoinaan hän las-ki talvilintuja.

Opettajaksikin hän ryhtyi jo lapsena, eli piti omana kansakouluaikanaan leikkikoulua muille lapsille.

– Opettajaksi olin halunnut myös käydessäni Tampereen klassillista lyseota. Siitä kirjoitettua tarinaa opettajavaimoni **Sinikka** aina lukee syntymäpäiväjuhlassa, Ala-Paavola naurahtaa.

Vuonna 1963 Ala-Paavola aloitti opiskelut Helsingin yliopistossa. Pääaine biologiassa oli eläintiede, mutta hän on opiskellut myös kasvitiedettä, maantiedettä, kemiaa, limnologiaa, mikrobiologiaa ja ympäristönsuojelua. Yliopistotutkintoja kertyi kaksi, FM ja MMK.

Oikea opettajan työ alkoi sijaisuudesta Suomalais-venäläisessä yhtenäiskoulussa, Kustaa Vaasan iltaoppikoulussa ja Inarin-Utsjoen kunnallisessa keskikoulussa.

– Aika siellä Ivalossa oli aivan ihana, hän muistelee.

Pohjoisen luonnon miettiminen valaisee yhä hänen äänensä.

VIELÄ HÄN EHTI opettajaksi Norssiin, kunnes Hyvinkää kutsui

sekä työn että sopivan perheasunon, omakotitalon vuoksi. Vuodesta 1972 lähtien on koossa jo 50 vuotta hyvinkääläistä luontoa.

30 vuotta hän oli Hyvinkäällä opettajana, pääasiassa biologian ja maantieteen lehtorina. Lisäksi hän opetti fysiikka ja kemiaa ja ennen kaikkea valinnaista maa- ja metsätaloutta.

– Maa- ja metsätalous sekä puutarhanhoito oli minun mielestäni tärkeämpi oppiaine, kuin mikään muu opettamani. Siinä yhdistyivät kaikki muut aineet ja tekemällä oppiminen.

Ala-Paavola oli myös oppiaineen valtakunnallinen ylitarkastaja kouluhallituksen aikana 1980-luvun lopulla. Samoina vuosina hän toimi myös biologian ja maantiedon lääninkouluttajana ja lyhyen ajan vt ylitarkastajana. Virkamiesura sai kuitenkin jäädä, sillä lasten opettaminen oli tärkeämpää.

Vuosikymmeniä hän on pitänyt ja pitää yhä erilaisia luontokursseja ja tekee retkiä. Niitä on ollut huikea määrä muun muassa Heinolassa ja Hyvinkäällä ja toisaalta Virossa. Matkoja Viroon hän arvelee kertyneen noin sata.

YHTEYS VIROON syntyi jo ennen maan uutta itsenäistymistä.

– Kouluhallituksen vuosijuhlassa 1989 tapasin metsäbiologi ja toimittaja **Hendrik Relven**, joka on tunnettu ”loodusemees” eli luontomies. Hän on vetänyt melkein kaikki Viron kurssini 30 vuoden ajan. Joka kesä oli suomalaisopettajien opintomatka tai kaksi, kouluaikana lasten leirikoulumatkoja ja muita, kuten luonnonsuojeluyh-

Luontokato on yksi suurimmista huolista ja tärkeä kannustin luonnon puolesta toimimiseen

distyksen, Tuglas-seuran ja Hyvinkään-Nurmijärven senioriopettajien matkoja.

Kurssikohteet Virossa vaihtuivat, mutta Lahemaalalle matkattiin lähes vuosittain. Sen luonto on Ala-Paavolan mukaan kuin Viro pienoiskoossa.

”Kun mä jouduin eläkkeelle”. Lause toistuu Ala-Paavolan puheessa useamman kerran, kun aihe sivuaa opettajan eläkeiän täyttymistä ja tekemisiä 20:n viime vuoden aikana.

Eläkevuosinaan Yrjö Ala-Paavola on kurssien pitämisen lisäksi keskittynyt hyvinkääläiseen kunnallispolitiikkaan ja nimenomaan luonnon, kaupungin perinnemaiseman ja kulttuurihistoriallisten kohteiden suojeluun.

– Kiviainesten ottoja on niin arvokkaissa paikoissa. Ja kun luonnonsuojelualueelle ja harjijensuojelualueelle ollaan rakentamassa 20 kerrostaloa, niin että ne rajoit-

tuvat luonnonsuojelualueeseen, niin... Vaikka tuloksen tietää etukäteen, pakko on yrittää valittaa.

ALA-PAAVOLAN poliittinen aktiivisuus on saanut palkintonsakin. Esimerkiksi Kytäjällä Hanko-tien varressa oli kallio, jolle haettiin louhintalupaa. Vaasan ympäristöoikeuden edustajat saatiin kuitenkin käymään paikan päällä, ja kallio pelastui.

– Samoin saatiin suojeltua Kurkisuo, ja se oli selvästi valtakunnallisestikin merkittävä asia.

Kaikkein tärkeintä Ala-Paavolan mielestä on saada luonto ja lajit säilymään monimuotoisina. Hyönteisten, lintujen ja kasvien tuholla on valtava merkitys.

– Me olemme täysin riippuvaisia luonnosta. Ilman ekologiaa ei ole ekonomiaa, se on yksi motoistani. On esimerkiksi käsittämätöntä, että metsien jatkuvan kasvun turvaaminen on metsän-

hoidossa vieläkin lähinnä poikkeustapaus. Kaikki eläin- ja kasvilajit eivät pysty avohakkuiden takia siirtymään paikasta toiseen.

Yrjö Ala-Paavola korostaa, että me emme tule toimeen ilman luontoa. Luonnon merkitys pitää ymmärtää jo lapsesta asti. Samoin se, että moni asia voidaan muuttaa ja että voidaan toimia aiempaa paremmin. Siksi lasten opettaminen ja toiminta ympäristönsuojeluyhdistyksessä aikuisten parissa on hänelle tärkeää.

Ala-Paavola tekee myös itse niin kuin opettaa. Hyvinkääläisen omakotitalon piha on pörriäisniittyä, ja hänen autonsa käy biokaasulla. Sähköautoilu ei sovi lainkaan hänen maailmankuvaansa.

– Sähköautot tarvitsevat neljä kertaa enemmän kuparia, ne painavat enemmän ja haitallisia hiukkasia syntyy enemmän. Kaasuautot sen sijaan käyttävät ekologista suomalaista uusiutuvaa biokaasua.